

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XVII. Deusne Bonus sit, an peccator?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

tis argumentis ostendunt, *Mori non posse Angelos.* Commotior ille statim: *Et vos inquit, qua fronte persuadere vultis, Diuinitatem in Christo passam fuisse, & mortuam?*

2. ZWINGLIUS tom. 2. in respons. ad Lutheri Confess. laboriosè hanc Coapostoli sui vesaniam confutat; seu, vt ipse vocat. *summam, & omnium longè stultissimam blasphemiam.* Inter cætera, Lutherus suo quasi ex diametro oppositus, liberè vniuerso mundo testatur dicens: *Contrà, ego de me illud liberè dico: Si Christus Deus quoque iuxta Deitatem passibilis est; Deus certè non est; nec hunc pro Deo meo unquam sum agniturus.*

3. Frustra vociferaris Zwingli; Tantum abest, vt Lutherani hunc sibi Mortalem Deum eripi patiantur; vt etiam in Pandora sua Bergenst. id est, Concordiæ libro, eundem quater millenis subscriptionibus roboratum, omnibus credendum proposuerint. Belli Antichristiani, quin & Athei, sine Deo viuo! Hæc Lutheranis dixerim.

Eadem & Calvinianis; queis addo suum Patriarcham Petrum Gnaffæum autorem Theopaschitarum, dicentium, *Vnus ex Trinitate passus est secundum humanitatem:* apud Baron. annis 482. 519. 535.

QVÆSTIO XVII.

An Deus sit Bonus? an verò Peccator?

LUTHERVS lb. de seruo arbitrio: Phil. Melanchthon in Rom. c. 2. *Deus autor fuit Proditionis Iudæ, adulterii Dauidis, sanitiæ Manlii.* 2. Idem in assert. art. 2. *Dubium non est, quin Sathanâ Magistro in Ecclesiam venirit hoc nomen: Liberum arbitrium; scilicet à Deo solo conditum, inditumque nobis.* 3. Lutherus, Tom. 1. Wittemb. fol. 167. b. *Christum fuit summus peccatorum, quos unquam terra tulit.* Causam incidit Tom. 4. Wit. fol. 363. b. *Nimirum quia*

non sine causa, neque de nihilo ab Ioanne baptizatus est. 4. Idem in assert. art. 36. tom. 2. Wittemb. anni 1551. *Nulli est in manu sua positum cogitare quippiam boni vel mali; sed Omnia sub Deo sunt; contra quem nihil possumus, nisi quantum permittit & facit ipse. Quod & poeta voluit cum dixit: Certâ stans omnia lege. Quomodo potest sese homo ad bonum preparare; cum nec in potestate sua habeat vias suas malis facere? Nam & MALA OPERA IN IMPIIS REGIT DEVS, scilicet, ut Autor scelerum omnium. Prò!*

AUTOR. Ibidem Lutherus hunc articulum omnium optimum, & rei Christianæ summam constituit: *In cæteris, inquit, articulis de Papatu, de Conciliis, &c. magis ferenda est leuitas & stultitia Papæ & suorum: Sed in hoc articulo, qui omnium optimus est, & rerum nostrarum summus, dolendum ac flendum est, miseros sic insanire.*

1. Atqui Manes idem docuit olim teste S. August. *heresi 46. & Hieron. in prologo dialogi contra Pelagianos.*

2. Iactitant Lutherani de suo Magistro, quod Velleius de Epicuro suo; *Eum primum superstitionibus liberasse Germanos.* Sed, quod Cotta Pontifex respondit Velleio; *Superstitione quidem facile fuit Epicuro (dixerim Lutherus) liberare; cum sustulerit omnem vim naturamque Deorum.* Sanè namque ait Tertull. *Qui Deum esse Bonum diffidentur; Deum esse nunquam fatentur.* Vide infra quæst. 31. 32.

CALVINIANA istis pauca subiiciam consona.

CALVINVS Instit. 1. c. 18. §. 3. *Deus autor est omnium eorum, quæ Papiſta otiose tantum volunt eius permisso contingere: scilicet: peccatorum.* Sic enim Zwinglius exponit in serm. de prouidentia cap. 5. *Numen ipsum, ait, autor est eius, quæ nobis est iniustitia.*

2. Calvinus ibid. §. 1. Confirmat exemplo: *Dei ita opus est incaſtus Absolonis.* Addit Melanchthon in Rom. 8. & *proditio Iudæ: vt Pauli conuersio.*

2. Zwin-

2. ZWINGLIUS *ibid.* Deo impulsore latro occidit: Deo motore perpetrantur homicidia & adulteria.

3. Bucerus in Rom. 1. amplius dicit: *Qui non credunt, Deum omnia tam mala, quam bona in hominibus perficere; NEGANT DEVM PENITVS. CALVINO sunt homines bardi, vertiginosi, prodigiose caci, ac desperati.*

Idē Inst. 2. c. 4. §. 2. Est enim Deus causa particularis peccati, à qua sola omnis peccati & peccatoris ratio ducitur. Et verò Apparet Dei Specialis Actio in vnoquoque facinore.

5. *Idem Inst. 1. c. 18. §. 2. Dicitur Sathan excacare infidelium mentes; Sed unde hoc, nisi quia à DEO MANAT EFFICACIA ERRORIS?*

6. Quin, Beza Aphorismo 22. in responso. ad Castallionem: *Deus creat homines ad eum finem, vs. qua CONSTITUIT ipse ab æterno MALA; per illos agat.*

7. Zwinglius cap. 6. de prouid. *An coactus est homo ad peccandum? Permitto coactum esse.*

Beza in respond ad Castal. *At non poterunt resistere Dei voluntati? Fateor.*

CALVINVS *Inst. l. 3. cap. 22. §. 4. 6. 7. 8. Voluntate Dei, qua rerum est necessitas, cecidit Adamus, defecerunt Angeli. &c. plura talia quæst. sequente.*

AUTOR. I. Nubem Atheismorum eiusmodi adducere liceret ex Beza, Martyre, VVitakero. Sed vel hæc pauca cerebri inuersionem parere possunt viro bono. Consule Cardin. *Bell. lib. 2. de amiss. grat. cap. 3. Calvino. turcismum l. 3. c. 17. & 23. Stapletonum de iustific. lib. 11. c. 4. 5. 6.*

2. Hic verò tam foedus fuit Atheismus, vt ipsi etiam Calviniani ad eum nauferint.

3. Certè Castalio, Calvino domesticus, Deum hunc Calvinianum mirificè exagitat, *in lib. ad Calvini de prouid. denia.*

4. Bullingerus & ipse Calvinista, *Decade 3. sermo 10. cum execratione detestatur id ipsum.*

5. Senatus Bernensis magnarū etiā poenarum seueritate eum à Deū sua ditione arcet: Patet è *litteris Bernensium ad Ministros anno 1555. scriptis, apud Claudium Sanctesium in respons. ad Apolog. Bezae.*

6. Fouerunt hoc ouum multi olim hæretici: vt Simon Magus, teste Lirinēsi in *Commonit. aduersus profanas vocum nouitates: Cerdonistæ, teste Tertull. lib. de praescript. Marcionistæ, apud Irenæum lib. 1. aduersus heres. c. 29. Manichæi, teste August. heresi 49. Priscillianistæ, teste S. Leone epist. ad Turbium. Seluciani, apud August. heres. 59.*

Nemo tamen horum omnium illud ita manifeste excludere ausus fuit. Quid tandem? Peperit vipera, & rupta est.

Primus Florinus hydrum hunc per abortum eiecit: Nutrijt post eū Zwinglius: Ad justam magnitudinem & robur prouexit Caludinus. Florinum ob hoc plus, quam hæreticum Irenæus dixit: Caluinum & Zwinglium quos dicemus nos? Hucusque *Quir. Cnoglerus.*

Porro D. Thomas 1. q. 6. de Deo Bono, Angelico digna Doctore. Proprium Deo est esse bonum: iuxta Thren. 3. *Bonus est Dominus sperantibus in eum; anima quærenti illum. Vide S. Dionys. lib. de diuin. nom. cap. 4. par. 1. Bonus dicitur Deus, sicut ex quo omnia subsistunt. Ideo S. August. l. 4. de Trin. cap. 2. Trinitas diuinarum Personarum est summum Bonum, quod purgatis mensuris cernitur.*

QUEST.